

Sygn. akt **XXVII Ca 1702/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. H.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

z dnia 04 listopada 2020 roku, sygn. akt II C 3531/19

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym w dniu 04 listopada 2020 roku i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

ZARZĄDZENIE

(...)

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

Sygn. akt: **XXVII Ca 1702/21**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 04 listopada 2019 roku (data prezentaty – k. 1) powód J. H., zastępowany przez radcę prawnego (pełnomocnictwo – k. 6) wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od strony pozwanej (...) S.A. w W. kwoty 600 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnionego o ponad trzy godziny lotu, zaplanowanego na dzień 10 stycznia 2019 roku z lotniska w N. (...) w J. na lotnisko L. F. A. na W. (pozew – k. 1- 4v).

W odpowiedzi na pozew, złożonej w dniu 26 marca 2020 roku (data stempla pocztowego – k. 146) strona pozwana (...) S.A. w W., zastępowana przez adwokata (pełnomocnictwo – k. 46) wniosła o odrzucenie pozwu przez wzgląd na niewyczerpanie drogi postępowania reklamacyjnego u przewoźnika i przedwczesności złożenia pozwu w niniejszej sprawie. W przypadku nieuwzględnienia ww. wniosku, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz

o zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona pozwana podniosła szereg zarzutów, w tym: braku legitymacji czynnej powoda, braku podstaw do wypłaty odszkodowania, wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, które skutkowały brakiem obowiązku wypłaty odszkodowania przez stronę pozwaną oraz niewłaściwego określenia daty początkowej naliczania odsetek (odpowiedź na pozew – k. 36- 45).

Postanowieniem wydanym w dniu 03 lipca 2020 roku, w sprawie o sygn. akt II C 3531/19, Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie odmówił odrzucenia pozwu (postanowienie – k. 179).

Postanowieniem wydanym w dniu 04 listopada 2020 roku, w sprawie o sygn. akt II C 3531/19, Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie dopuścił dowód z dokumentów załączonych do pism procesowych stron na okoliczności w nich wskazane (pkt 1); na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. oddalił wniosek o dowód z zeznań świadka T. W. (pkt 2) oraz na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. oddalił wniosek o dowód z opinii biegłego (pkt 3). W tym samym dniu, Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wydał w niniejszej sprawie wyrok, w którym oddalił powództwo (pkt I) oraz nie obciążył powoda kosztami postępowania (pkt II). (postanowienie – k. 185, wyrok – k. 184).

W dniu 13 listopada 2020 roku odpis postanowienia dowodowego oraz odpis wyroku z dnia 04 listopada 2020 roku został doręczony zarówno pełnomocnikowi powoda, jak i pełnomocnikowi strony pozwanej (pisma – k. 186-187; epo – k. 188-189).

Apelację od przedmiotowego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Powód podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 5,6 i 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające Rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w niniejszej sprawie, a co za tym idzie dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, skutkującą brakiem wywiedzenia przez Sąd I instancji meriti właściwych wniosków w zakresie stanu faktycznego i finalnie oddaleniem powództwa, poprzez stwierdzenie, iż strona pozwana podjęła wszelkie dostępne jej racjonalne środki zaradcze, z jednoczesnym pominięciem pozostałych, istotnych i uprawdopodobnionych przez powoda okoliczności sprawy, w szczególności związanych z tym, że:

a) fakt wadliwości silników (...), w który wyposażony był samolot wykonujący sporny rejs był znany stronie pozwanej ze znacznym wyprzedzeniem, w związku z czym miała ona możliwość podjęcia kompleksowych działań zaradczych, począwszy od etapu tworzenia siatek połączeń, planowania przeglądów technicznych w sposób umożliwiający wykonywanie rejsów bez zakłóceń i skończywszy na wynajęciu maszyn zastępczych;

b) strona pozwana nie podjęła dostępnych jej środków, celem zapobieżenia wynikłej nieregularności zaplanowanego lotu, m.in. poprzez zapewnienie maszyny zastępczej, bądź zmiany rezerwacji powoda z ponad 14-dniowym wyprzedzeniem przewidzianym przepisami Rozporządzenia WE 261/2004;

2. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 5 ust. 3 Rozporządzenia WE 261/2004, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na stwierdzeniu, że odwołanie przedmiotowego lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności stanowiących zdarzenie o charakterze zewnętrznym, na które przewoźnik nie miał wpływu i któremu nie mógł zapobiec;

3. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 7 ust. 1 pkt c Rozporządzenia WE 261/2004, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz błędne przyjęcie, że brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania, o którym mowa w rzeczonym przepisie, co skutkowało oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie.

W świetle powyższego, powód wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 600 euro wraz z odsetkami od daty wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

- zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego (apelacja – k. 209- 212).

W odpowiedzi na apelację, strona pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 238-239v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna o tyle, że skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. Niezależnie bowiem od podniesionych w apelacji zarzutów koniecznym stało się wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Sąd Rejonowy bowiem naruszył prawo procesowe, którego konsekwencją jest nieważność postępowania.

Stosownie do treści art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Zastrzeżenie, iż nieważność postępowania jest uwzględniana w granicach zaskarżenia oznacza, że w razie stwierdzenia tego rodzaju uchybień, Sąd II instancji musi respektować określony przez skarżącego zakres żądanej kontroli zaskarżonego orzeczenia. W rezultacie takiego uregulowania problematyki uwzględnienia nieważności postępowania przez Sąd II instancji, skarżący nie ma obowiązku zgłaszania tej treści zarzutu. Działanie Sądu II instancji z urzędu nie wyklucza jednak możliwości wystąpienia przez stronę z takim zarzutem, ani przytaczania okoliczności wskazujących na nieważność postępowania. W razie stwierdzenia nieważności postępowania nie jest zaś konieczne wykazywanie istnienia wpływu owej nieważności na wynik sprawy. W przypadku wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń powodujących nieważność postępowania nie jest potrzebne badanie istnienia związku przyczynowego między konkretnym uchybieniem procesowym powodującym nieważność, a wynikiem sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1997 roku, sygn. akt II CKN 70/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 roku, sygn. akt II PK 295/10).

W przedmiotowej sprawie wyrok został wydany w dniu 04 listopada 2020 roku, na posiedzeniu niejawnym, w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego artykułu, Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uznał - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Dopuszczalność zastosowania przywołanej normy uzależniona jest od alternatywnego spełnienia jednego z dwóch warunków. Pierwszym jest uznanie powództwa przez stronę pozwaną, a drugim uznanie przez Sąd, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Drugi z wymogów uzależniony natomiast jest od uprzedniego złożenia przez strony pism procesowych i dokumentów, co umożliwi dokonanie oceny w przedmiocie konieczności przeprowadzenia rozprawy w oparciu o całokształt przytoczonych twierdzeń i wniosków dowodowych. Natomiast, w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

Uwagi wymaga, że w niniejszej sprawie powód już w złożonym pozwie domagał się przeprowadzenia rozprawy również pod nieobecność powoda lub jego pełnomocnika. W tej kwestii wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 grudnia 2018 roku, sygn. akt V Cz 85/18 stwierdzając, że zawarcie w pozwie wniosku o przeprowadzenie rozprawy również w razie nieobecności powodów nie pozostawia wątpliwości, że powodowie domagali się rozpoznania sprawy na rozprawie. Wydanie wyroku przez Sąd I instancji z naruszeniem art. 148¹ § 3 k.p.c. skutkuje pozbawieniem strony możliwości obrony praw, a w konsekwencji powoduje nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Sąd Najwyższy wskazał także, iż Sąd rozpoznając sprawę na posiedzeniu niejawnym i wydając postanowienie

dowodowe, w razie oddalenia niektórych wniosków dowodowych, powinien przed wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym doręczyć stronom odpis tego postanowienia w celu umożliwienia stronie, której wnioski dowodowe zostały oddalone, wypowiedzenia się, zgodnie z art. 224 § 1 in fine k.p.c. Sąd Najwyższy uznał, że w przeciwnym razie dochodzi do nieważności postępowania również na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. przez pozbawienie strony, której wnioski dowodowe zostały oddalone i w efekcie zapadł niekorzystny dla niej wyrok, możliwości obrony praw.

Sąd I instancji rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym mimo, iż powód - jak już wyżej wskazano - w pozwie złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Nadto, tuż przed wyrokiem, którym powództwo zostało oddalone w całości, Sąd Rejonowy wydał postanowienie dowodowe, w którym oddalił część wniosków dowodowych stron. Odpis tego postanowienia nie został doręczony stronom przed wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym, a tym samym zostały one pozbawione możliwości wypowiedzenia się, zgodnie z art. 224 § 1 in fine k.p.c. W konsekwencji, Sąd Rejonowy naruszył regulację z art. 148¹ § 1 k.p.c. Wskazać trzeba, że zasadą w postępowaniu cywilnym jest rozpoznanie sprawy na posiedzeniu jawnym (art. 148 § 1 k.p.c.), wyjątki zaś, które przewidują rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym muszą wynikać z przepisów szczególnych i nie mogą być interpretowane rozszerzająco. W takim bowiem przypadku dochodzi do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw.

W świetle powyższego należało więc stwierdzić, że zaszła nieważność postępowania, w myśl art. 379 pkt 5 k.p.c. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie przed Sądem Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym w dniu 04 listopada 2020 roku i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania w instancji odwoławczej (art. 108 § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek